

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

06-05-02

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

“ _____ ” _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Демографія і соціальна статистика»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 051 «Економіка»

спеціалізація: «Управління персоналом та економіка праці»

Рівне – 2016 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Демографія і соціальна статистика» для студентів за спеціальністю 051 «Економіка» спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці». Рівне: НУВГП, 2016. 11с.

Розробник: Шишкіна О.О., к.е.н., старший викладач кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Протокол від “___” _____ 2016 року № ___

Завідувач кафедри трудових

ресурсів і підприємництва _____ (Безтелесна Л.І.)

(підпис)

Схвалено науково - методичною комісією за спеціальністю 051 «Економіка»

Протокол від “___” _____ 2016 року № ___

Голованауково - методичної комісії _____

(Безтелесна Л.І.)

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
	Спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці»	1-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Семестр	
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: бакалавр	1-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: бакалавр	20 год.	2 год.
		Практичні	
		10 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	66 год.
Індивідуальне завдання			
-	14 год.		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % до 67 %.

для заочної форми навчання – 11 % до 89 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Демографія і соціальна статистика» є формування у студентів системи знань про демографічні та соціальні процеси, їх закономірності у суспільстві.

Основними завданнями навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань про основні теоретичні положення демографії та соціальної статистики з метою практичного застосування отриманих знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Демографія і соціальна статистика» студент повинен

знати:

- сутність демографії як науки, її предмет, об'єкт, завдання, методи та джерела інформації;
- основні демографічні процеси та явища, особливості їх статистичного визначення;
- сутність демографічної політики та методи демографічного прогнозування;
- сутність соціальної статистики, її напрями та джерела інформації;
- основні статистичні показники праці, що визначаються на підприємстві;
- основи статистики доходів і витрат населення;
- основи статистики рівня життя населення.

вміти:

- визначати основні демографічні та соціальні показники, робити висновки про тенденції та закономірності;
- аналізувати та прогнозувати демографічні процеси і явища;
- на основі демографічного аналізу та прогнозування надавати рекомендації щодо розробки демографічної політики різних рівнів;
- здійснювати статистичний аналіз соціальних явищ і процесів у сфері праці, доходів, витрат та рівня життя населення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи демографії

Тема 1. Предмет, задачі та джерела інформації демографії.

Історія розвитку та становлення демографії як науки. Предмет, об'єкт, завдання та основні категорії демографії. Загальнонаукові, спеціальнонаукові та специфічні методи демографії. Джерела інформації демографічної науки.

Тема 2. Чисельність і структура населення

Поняття та показники чисельності населення. Структура населення. Поняття статево-вікової структури населення. Показники віку. Поняття шлюбно-сімейної структури населення. Показники шлюбності та розлучуваності. Класифікація сімей та її статистичне вивчення.

Тема 3. Демографічний аналіз відтворення населення

Поняття відтворення та руху населення. Народжуваність і репродуктивна поведінка населення. Типи репродуктивної поведінки. Показники народжуваності. Смертність як демографічна категорія. Показники смертності.

Тема 4. Прогнозування та регулювання демографічних процесів

Сутність та види демографічного прогнозу. Методи демографічного прогнозування. Регулювання демографічних процесів. Демографічна політика.

Змістовий модуль 2. Соціальна статистика

Тема 5. Предмет та завдання соціальної статистики. Статистка праці на підприємстві

Соціальна статистика як наука. Напрямки соціальної статистики. Джерела інформації соціальної статистики. Статистичний аналіз праці на підприємстві.

Тема 6. Статистика доходів та витрат населення

Статистика доходів населення. Диференціація населення за рівнем доходів. Статистика витрат та споживання населення. Поняття та типи споживчих бюджетів. Рівня життя населення за якістю споживання.

Тема 7. Статистика рівня життя населення

Сутність категорії «рівень життя населення». Інтегральні показники статистичного вивчення рівня життя населення.

4. Структура навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	у т.ч.			Усього	у т.ч.		
		л	пр	ср		л	пр	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Основи демографії								
Тема 1. Предмет, задачі та джерела інформації демографії	12	4	-	8	12	-	-	8
Тема 2. Чисельність і структура населення	14	4	2	8	14	-	2	10
Тема 3. Демографічний аналіз відтворення населення	12	2	2	8	13	1	2	8
Тема 4. Прогнозування та регулювання демографічних процесів	12	2	2	8	10	-	-	8
Разом змістовий модуль 1	50	12	6	32	49	1	4	34
Змістовий модуль 2. Соціальна статистика								
Тема 5. Предмет та завдання соціальної статистики. Статистика праці на підприємстві	16	4	2	10	10	-	-	10
Тема 6. Статистика доходів та витрат населення	10	2	-	8	14	-	2	10
Тема 7. Статистика рівня життя населення	14	2	2	10	17	1	2	12
Разом змістовий модуль 2	40	8	4	28	41	1	4	32
Всього годин	90	20	10	60	90	2	8	66

5. Теми практичних занять

№	Теми і зміст практичних занять	К-сть годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1.	Чисельність та структура населення. Визначення середньорічної чисельності населення, показників динаміки населення. Побудова статево-вікової структури населення. Визначення показників віку	2	2
2.	Демографічний аналіз відтворення населення. Визначення та аналіз показників народжуваності, плідності та смертності	2	2
3.	Прогнозування та регулювання демографічних процесів. Визначення прогнозованої чисельності населення методом екстраполяції та методом «пересування віку»	2	-
4.	Статистика праці на підприємстві. Визначення статистичних показників чисельності працівників, руху персоналу та результативності праці	2	2
5.	Статистика рівня життя населення. Визначення інтегральних показників рівня життя населення	2	2
Всього		10	8

6. Самостійна робота

6.1 Завдання для самостійної роботи для студентів денної форми навчання

Назви тем	Зміст	Кількість годин
1	2	3
Поняття шлюбно-сімейної структури населення	Поняття та статистичні показники шлюбності та розлучуваності. Поняття сім'ї, класифікація сімей, статистичні показники.	4
Призначення та особливості побудови таблиць очікуваної тривалості життя	Сутність таблиць очікуваної тривалості життя, їх призначення та практичне застосування. Основні показники таблиць	6
Детермінанти смертності населення	Поняття та класифікація детермінант смертності населення	6
Особливості демографічної політики України	Поняття та види демографічної політики. Нормативні акти, що регулюють демографічні процеси, їх зміст та призначення. Особливості демографічної політики України	6
Статистика освіти	Поняття освіти та освіченості населення, показники освіченості населення. Показники	6

	стану та діяльності системи освіти	
Статистика охорони здоров'я	Поняття здоров'я населення, фактори, що на нього впливають. Показники, що характеризують стан здоров'я населення. Система та показники діяльності системи охорони здоров'я.	8
Статистика житлових умов населення	Поняття житлових умов населення. Показники оцінювання житлових умов та побутового обслуговування населення.	8
Статистика навколишнього середовища	Поняття навколишнього середовища, фактори зовнішнього середовища. Статистичні показники стану навколишнього середовища.	8
Статистика соціального захисту населення	Поняття та напрями соціального захисту населення. Статистичні показники соціального захисту населення.	8
Всього годин		60

6.2. Завдання для самостійної роботи для заочної форми навчання

Назви тем	Зміст	Кількість годин
1	2	3
Предмет, задачі та джерела інформації демографії	Історія розвитку та становлення демографії як науки. Предмет, об'єкт, завдання та джерела інформації демографія.	8
Чисельність і структура населення	Сутність поняття «населення», показники чисельності населення. Поняття структури населення, види структур. Статеві-вікова та шлюбно-сімейна структура населення	10
Демографічний аналіз відтворення населення	Поняття відтворення та руху населення. Народжуваність і репродуктивна поведінка населення. Типи репродуктивної поведінки. Показники народжуваності. Смертність як демографічна категорія. Показники смертності.	8
Прогнозування та регулювання демографічних процесів	Сутність та види демографічного прогнозу. Методи демографічного прогнозування. Регулювання демографічних процесів. Демографічна політика.	8
Предмет та завдання соціальної статистики. Статистика праці	Соціальна статистика як наука. Напрямки соціальної статистики. Джерела інформації соціальної статистики. Статистичний аналіз праці на підприємстві.	10

на підприємстві		
Статистика доходів та витрат населення	Статистика доходів населення. Диференціація населення за рівнем доходів. Статистика витрат та споживання населення. Поняття та типи споживчих бюджетів. Рівня життя населення за якістю споживання.	10
Статистика рівня життя населення	Сутність категорії «рівень життя населення». Інтегральні показники статистичного вивчення рівня життя населення.	12
Всього годин		66

7. Індивідуальна робота

Для студентів заочної форми навчання передбачено виконання індивідуального завдання, що складається з теоретичної та практичної частини. В теоретичній частині студенти висвітлюють теоретичні положень запропонованої тематики. В практичній частині необхідно здійснити аналіз демографічного або соціального процесу за останні роки, представивши результати за допомогою статистичних показників, наочного представлення тенденцій у вигляді таблиць та графіків.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Демографія і соціальна статистика» використовується інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій;
- опорного роздаткового матеріалу;
- роздаткового матеріалу для вирішення практичних задач;
- тестування.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна презентація лекційного матеріалу за окремими темами;
- друковані роздаткові матеріали.

9. Методи контролю

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність,

логічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань;

- вміння аналізувати одержані результати.

Оцінювання результатів поточної роботи проводиться за такими критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру; висновки не аргументовані і не конкретні;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці; висновки містять окремі недоліки;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Денна форма навчання

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточне тестування у вигляді модульних контрольних робіт;
- усне опитування;
- виконання практичних завдань;
- виконання індивідуальної роботи.

Заочна форма навчання

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні методи оцінювання знань:

- оцінювання виконання завдань під час практичних занять;
- тестування у вигляді модульних контрольних робіт;
- виконання індивідуальної роботи.

При оцінюванні знань для всіх форм навчання використовується 100-бальна шкала оцінювання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, що присвоюються студентам денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
5	10	10	10	10	15	40	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

Розподіл балів, що присвоюються студентам заочної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
5	10	10	10	10	15	40	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

11. Шкала оцінювання: національна та ЄСТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	<i>для заліку</i>
90–100	зараховано
82–89	
74–81	
64–73	
60–63	
35–59	не зараховано зможливістю повторного складання
0–34	не зараховано зобов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій на паперовому носії.
2. Друкований роздатковий матеріал.
3. Слайдова презентація дисципліни «Демографія і соціальна статистика» (лекційні заняття) в програмі «Microsoft PowerPoint»

13. Рекомендована література

Базова

1. Борисов В.А. Демографія— М.: Издательский дом NOTABENE, 1999, 2001. — 272 с.
2. Дорошенко Л.С. Демографія : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К. МАУП, 2005. — 112 с. : іл. — Бібліогр. : с. 108–110.
3. Прибиткова І.М. Основи демографії: Посібник для студентів гуманітарних та суспільних факультетів вищих навчальних закладів / І.М.Прибиткова. – К.: «АртЕк», 1995. – 256 с.

4. Соціальна статистика: підручник / Л. Ф. Удотова; Київський національний економічний ун-т. — К.: КНЕУ, 2002. — 376 с.
5. Столяров Г.С., Огай М.Ю. Соціальна статистика: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2003. — 195 с.
6. Социальная статистика / Под ред. М.Г.Назарова.— М.: Финансы и статистика.— 1988— 320с.
7. Муромцева Ю.І. Демографія: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2008. - 300 с.
8. Стеценко С.Г. Демографічна статистика: Підручник. – К.: Вища шк., 2005. – 415с.

Допоміжна

1. Махорін Г.Л. Основи демографії. Курс лекцій / Житомир: Вид-во “Волинь”, 2009. – 96 с.
2. Соціальна статистика. Навчальний посібник для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності “Прикладна статистика” (Укл. О.В.Самотоєнкова, Ю.О.Ольвінська. – Одеса: ОДЕУ, ротاپронт, 2009 р. - 102 с.)
3. Гурьев В.И. Основы социальной статистики: методы, система показателей, анализ. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 176с.
4. Людський розвиток регіонів України: методика оцінки та сучасний стан — 2002 / РВПС .— К., 2002.— 124с.
5. Методологічні засади вимірювання людського розвитку для регіонів України. — К.: Державний комітет статистики, 2000. — С.41.
6. Черенько Л.М. Оцінка масштабів та рівня бідності населення України. — К.: РВПС України НАН України, 2000. — 75с.
7. Трудава М.Г. Статистика окружающей среды.— М.: Финансы и статистика, 1981.— 224с.
8. Соціальні індикатори рівня життя населення: Стат. збірник.— К.: Державний комітет статистики, 2001.— 239с.

14. Інформаційні ресурси

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять:

1. Бібліотеки:

- НУВГП – 33000, м. Рівне, вул. Олекси Новака 75, т.22-25-39
- обласна наукова – 33000, м. Рівне, майдан Короленко, 6, тел. 22-10-63
- міська бібліотека – 33000, м. Рівне, вул. Гагаріна, 67, тел. 24-12-47
- інтернет джерела:

<http://www.rada.gov.ua> - веб-сервер Верховної Ради

<http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державний комітет статистики України

<http://www.kmu.gov.ua> - Кабінет Міністрів України

<http://www.ukrcensus.gov.ua/> - Всеукраїнський перепис населення

Національний університет
водного господарства
та природокористування